

Bitwy Świata · Obserwuj

4 godz. · 🌐

Katyń

Międzynarodowi korespondenci prasowi stoją w katyńskim lesie, przyglądając się masowemu grobowi. Niemiecki oficer widoczny na pierwszym planie to, według relacji, profesor [Gerhard Buhtz](#) z Instytutu Medycyny Sądowej Uniwersytetu we Wrocławiu, który [przewodził śledztwu w sprawie tego, co Niemcy nazwali zbrodnią katyńską](#).

Zbrodnia katyńska to seria masowych egzekucji blisko 22 000 polskich oficerów wojska i przedstawicieli inteligencji, dokonanych przez Związek Radziecki – a konkretnie przez NKWD (Ludowy Komisariat Spraw Wewnętrznych, radziecka policja polityczna) w kwietniu i maju 1940 roku. Choć mordów dokonano również w więzieniach w Kalininie i Charkowie oraz w innych miejscach, nazwa zbrodni pochodzi od Lasu Katyńskiego, gdzie odkryto jedne z pierwszych masowych grobów.

Egzekucje zostały zaplanowane po złożeniu przez szefa NKWD Ławrientija Berię propozycji Stalinowi, by rozstrzelać wszystkich polskich jeńców będących oficerami. Decyzję tę zatwierdziło 5 marca 1940 roku Biuro Polityczne KC WKP(b) pod przewodnictwem Józefa Stalina.

Spośród ofiar około 8 000 stanowili oficerowie Wojska Polskiego wzięci do niewoli po sowieckiej inwazji na Polskę we wrześniu 1939 roku. Kolejne 6 000 osób to funkcjonariusze policji, a pozostałe 8 000 – przedstawiciele polskiej inteligencji, których Sowietzi uznali za „agentów wywiadu, żandarmów, właścicieli ziemskich, sabotażystów, przemysłowców, prawników, urzędników i duchownych”. Korpus oficerski Wojska Polskiego był odzwierciedleniem wieloetnicznego charakteru II Rzeczypospolitej – wśród zamordowanych znajdowali się etniczni Polacy, Ukraińcy, Białorusini i polscy Żydzi, w tym naczelny rabin Wojska Polskiego, Baruch Steinberg.

Rząd III Rzeszy ogłosił odkrycie masowych grobów w Lesie Katyńskim w kwietniu 1943 roku. Gdy rząd Polski na uchodźstwie w Londynie zwrócił się z prośbą o przeprowadzenie śledztwa przez Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża, Stalin zerwał z nim stosunki dyplomatyczne. Związek Radziecki obarczył winą za zbrodnię Niemców i przez kolejne dziesięciolecia zaprzeczał odpowiedzialności. Dopiero w 1990 roku władze ZSRR oficjalnie przyznały się do mordu dokonanego przez NKWD i potępiły zarówno samą zbrodnię, jak i jej długoletnie tuszowanie przez radziecki aparat państwowy.